

Mebadi

International Journal of Philosophy

Volume: 2 Special Issue: 1 Year: 2025
pp. S55-S64

Special Issue on Yalçın Koç

Cilt: 2 Özel Sayı: 1 Yıl: 2025
ss. S55-S64

Yalçın Koç Özel Sayısı

According to Yalçın Koç: *Mebâdî*—The Philosophy of the Beginning or the Beginning of Philosophy

Yalçın Koç'a Göre *Mebâdî*: Başlangıcın Felsefesi ya da Felsefenin Başlangıcı

Mehmet Önal

Prof. Dr., İnönü Üniversitesi/Fen-Edebiyat Fakültesi/Felsefe Bölümü, onal.mehmet@inonu.edu.tr,
ORCID: 0000-0003-0191-8780

Article Information

Article Type

Research Article

Date Received

18.09.2025

Date Accepted

07.10.2025

Date Published

12 October 2025

Plagiarism Checks: Yes, Turnitin.

Ethical Statement

It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited. (Mehmet Önal)

Conflicts of Interest: The author(s) has no conflict of interest to declare.

Licensed under CC BY-NC 4.0 license.

Makale Bilgisi

Makale Türü

Araştırma Makalesi

Geliş Tarihi

18.09.2025

Kabul Tarihi

07.10.2025

Yayın Tarihi

12 Ekim 2025

Benzerlik Taraması: Evet, Turnitin.

Etik Beyan

Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur. (Mehmet Önal)

Çıkar Çatışması: Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.

CC BY-NC 4.0 lisansı ile lisanslanmıştır.

Cite As | Atıf

Önal, Mehmet (2025). According to Yalçın Koç: *Mebâdî*—The Philosophy of the Beginning or the Beginning of Philosophy. *Mebadi International Journal of Philosophy*, 55 - 64.
<https://doi.org/10.5281/zenodo.17396049>

Abstract

The aim of this paper is to reveal the reasons behind philosopher Yalçın Koç's critique of the Western philosophical tradition, as articulated particularly in his seminal works *Anadolu Mayası* (The Leaven of Anatolia) and *The Foundations of Theologia*, within his corpus of eighteen books. Koç argues that although Plato, regarded as the founder of the first and most significant philosophical system of the West, discerned the transcendental dimension of the human being, he nonetheless fell into a grave error with respect to the principles of beginning (*mebâdî*) by attempting to express this transcendence through speech and thought. All of Koç's writings are directed toward a radical critique of Western philosophy, which, he maintains, has completely severed or been severed from the transcendent and thus violated the philosophy of the beginning. Another central aim of this paper is to introduce and evaluate Koç's own thought—which he calls *nazariyata dair fikriyat* ("the logia concerning theoria")—as an alternative to the philosophy of what he terms the "Greek-Latin-Christendom," and to present it specifically as a *philosophy of beginning*.

Keywords: Yalçın Koç, Theoria, Philosophy, Transcendence, Descendent.

Öz

Bu makalenin amacı, Filozof Yalçın Koç'un 18 kitaptan oluşan külliyatı içinden özellikle Anadolu Mayası ile Theologia'nın Esasları adlı temel eserlerinde ortaya koyduğu Batı felsefe mirasının eleştirisinin nedenlerini ortaya koymaktır. Koç, Batı'nın ilk ve en önemli felsefe sisteminin kurucusu sayılan Platon'un insanın aşkın (*transdantal*) boyutunu fark ettiği hâlde bunu söz ve düşünceyle ifade etmeye çalışarak başlangıç ilkeleri (*mebâdî*) açısından büyük bir yanılığa düştüğünü savunur. Koç'un tüm yazıları, aşkın olandan tamamen kopan ya da koparılan ve başlangıç felsefesini ihlal eden Batı felsefesini kökten eleştirmeye yöneliktir. Bunun yanı sıra makalenin diğer temel hedefi, Koç'un "Grek Latin Kilise diyarı" biçiminde nitelediği bu felsefeye alternatif olarak sunduğu ve "nazariyata dair fikriyat" diye ifade ettiği kendi düşüncesini özellikle bir başlangıç felsefesi olarak tanıtmak ve değerlendirmektir.

Anahtar Kelimeler: Yalçın Koç, Nazariyat, Felsefe, Aşkınlık, Düşkün.

1. Introduction

It would not be inaccurate to describe Yalçın Koç's philosophy as a *philosophy of beginning (mebâdî)*,¹ for his entire philosophical endeavor is devoted to the *First Being*, the *first existence*, *genesis*, and *primordial knowledge*. These constitute the most fundamental grounds of a system of thought. Koç does not construct his view on what we today call *philosophy*—that is, the product of language and discursive reasoning—but rather upon *theoria (nazariyat)*, which takes as its foundation the truth perceived and contemplated by the human being in the moment of birth, when passing from the transcendent to the descendent. For Koç, the essence of *nazariyat* emerges precisely in this distinction between the transcendent and the descendent.

The *nazariyat* in question refers to the principles of beginning underlying the search for truth that Plato, at the dawn of the history of philosophy, had intuited but could not fully unveil, since he sought to articulate it solely through language and thought. Yet, according to Koç, language is essentially an imitation of memory and imagination—that is, it subjects what is preserved and timeless to temporal ordering (Koç, 2008a, p. 138). What Western philosophy lacks, therefore, is precisely this foundation of language: it overlooks what is preserved, thereby lacking what Koç calls the *architectonic of language*.

According to Koç, the pursuit of truth that Plato had initiated was completely ignored by his student Aristotle, and since then philosophy has withdrawn entirely within the limits of language and thought, cutting itself off from the transcendent. However, *nazariyat* cannot be established through language; what is established through language is only *fikriyat*, that is, *logia* (Koç, 2008b, p. 205). As a result, philosophy, as it has come down to us, has remained without *nazariyat* and confined merely to conceptual analysis and speculation. For Koç, *nazariyat* pertains to the transcendent, whereas *fikriyat* pertains to the descendent.

For this reason, Koç calls the West, which he describes as consisting of two languages and one institution, the “Greek-Latin-Christendom.” He argues that the intellectual tradition peculiar to it—namely, philosophy—is a story that ended before it even began, and that all the works produced in its name since then are, in truth, nothing but stories (*hikâyet*). He also emphasizes that the philosophies of the Indian and Chinese realms, though not identical in essence, exhibit similar characteristics to the Western one (Koç, 2008a, p. 7). Yet, his

---

¹ The term *mebadi* broadly refers to “principles.” In logic, epistemology, and metaphysics, it designates the a priori principles of reason, the foundations of knowledge and science, and the causes of existence.

critique of the West is not a polemical or chauvinistic rejection; rather, Koç seeks to uncover the defects of Western philosophy that have arisen from neglecting the *theoria* activity inherent in human nature and essence—a structure he calls *the architectonic of language*. He presents this critique within a rigorous logical and conceptual framework, proceeding through a sequence of inferences and a rationality that advances by eliminating contradictions.

The oft-repeated claim in histories of philosophy that “to be against philosophy is itself a kind of philosophy” finds its most exemplary expression in Yalçın Koç’s thought. Thus, although it may seem contradictory to present him as a philosopher despite his opposition to philosophy, there is no harm in doing so, for what he practices is a kind of philosophy that transcends philosophy in its modern sense. In this respect, Koç—though cautiously—can be compared to Nietzsche, since he not only criticizes eminent philosophers of the Greek-Latin-Christendom such as Plato, Aristotle, and Kant but also meticulously demonstrates where and how they erred, and furthermore, what they ought to have done instead.

For instance, Koç holds that *genesis* is the abode of time—that is, time begins with it. However, Kant—whom Koç refers to with the title *Theologos Rationalis*—claimed the exact opposite by regarding time as an inner form and space as an outer form, thereby opening an irreparable rupture in his system (*The Foundations of Theologia*, p. 74). In this regard, Koç might also be compared to Marx, for like Nietzsche, Marx not only demolished the existing systems of thought and value but also erected his own alternative. Yet, to avoid misunderstanding, this comparison concerns not the content of their ideas but their *modes of philosophizing*.

Koç criticizes Plato’s account—conveyed most famously through the Cave Allegory and other metaphors—of the fall from the *World of Ideas* to the *World of Shadows* in which we live, as well as the life philosophy he proposed for liberation from this realm. According to Koç, this is a pseudo-liberation—or, more precisely, a liberation that remains on the level of speech and thought (Yalçın, 2024, p. 46). At the root of Koç’s critique of the philosophy peculiar to the “Greek-Latin-Christendom” lies the violation of the human being’s essential truth, namely transcendence. This philosophical tradition defined the human merely as a two-legged, rational, featherless animal, grounding all scientific and philosophical work upon this assumption.

In contrast, Koç proposes an entirely new philosophy grounded in *the logia concerning theoria (nazariyata dair fikriyat)*, and introduces The Leaven of Anatolia’s conception of humanity, which emphasizes the neglected condition of *genesis* (birth). All of Koç’s writings aim at a total critique of Western philosophy,

which has completely severed or been severed from the transcendent, thereby violating the philosophy of beginning. For Koç, the corruption within philosophy is too deep to be repaired or restored; thus, it is necessary to return to philosophy's point of origin—to begin anew with *logia* grounded in *theoria*, or in other words, to engage in “the philosophy of the beginning.”

Koç does not merely proclaim this necessity; he also lays out clearly and in detail in his works where and how such a beginning must occur. He grounds his views on this matter in the concept of *nazariyat*, making it the central axis of his thought.

2. Theoria

Koç explains *theoria* (*nazariyat*) independently of *logia* (*fikriyat*), illustrating it through the scene of a newborn entering the world. In this sense, he interprets *theoria* as an activity that takes place through the vision of a landscape immediately before birth, yet is explained within the possibilities of language and thought. In his words, “a baby comes into the world by reading and writing to itself” (Koç, 2008b, p. 76). The *theoria* in question, therefore, is the act of contemplation carried out by the *psukhē* (soul). Hence, we may say that *theo-logia* refers to the intellectual reflection on what is contemplated. According to Koç, the *logia* that rests upon this *theoria* provides the proper framework for both philosophy and theology, insofar as it operates within the limits of language and thought.

However, *theoria* cannot be rendered by the term *theory* as it is understood in Western philosophy, since *theory* designates a purely conceptual structure based solely on *logia*. What Koç calls the “Greek–Latin–Christendom,” consisting of the methods, paths, and products of those who think, speak, and write in Greek, Latin, and the Western languages derived from them, remains enclosed within the ecclesiastical framework; thus, it constitutes merely a culture. According to Koç, this culture possesses neither a genuine *theoria* nor an original “leaven” (*maya*, essence).

Koç employs the term *psukhē* (soul) in place of *nafs* and distinguishes two states of it: the state prior to birth, which he calls transcendent (*aşkın*), and the state after birth, which he calls descendent (*düşkün*). It is therefore necessary to examine what Koç means by transcendence (*aşkınlık*). He maintains that the transcendent aspect of the soul gradually becomes descendent as the newborn grows into an adult. In other words, for Koç, the *psukhē*, following its entry into the world as transcendent, passes through successive stages in which it slowly “falls” and contracts. This fall and contraction are related to the restriction of cognitive faculties during the process of language acquisition. According to Bingöl, Koç's conception of transcendence, by taking the newborn—not

the adult—as its focal point, offers an innovative and illuminating approach in many areas (Bingöl, 2023, pp. 162, 175).

Koç argues that Western philosophy defends an intellectual reflection—that is, philosophy itself—expressed through the language and thought of the descendent being, and hence detached from *theoria*; in other words, it attempts to construct philosophy without grounding it in a contemplative vision. Consequently, he likens Western philosophers to people who speak about things of which they have no knowledge. Koç demonstrates, with detailed arguments, that although some prominent figures such as Kant and Freud recognized this deficiency within Western philosophy, they failed to remedy it, because their critiques and corrective attempts remained confined within the conceptual and linguistic framework inherited from the thinkers of the Greek–Latin–Christianity. Hence, their solutions were necessarily temporary, for they could not grasp the essence of the matter.

According to Yalçın Koç, philosophy—being merely a product of language and thought—is baseless and meaningless, because it ignores the primordial principles (*mebâdî*) grounded in the transcendent state experienced before birth. What is missing, he argues, is the architectonic language capable of expressing the activity that takes place within the *psukhē*. His *logia* concerning *theoria* is therefore built upon the truth that becomes possible only through the unveiling of the transcendent vision within the soul. Put more plainly: as the newborn passes from the transcendent to the descendent, it witnesses and experiences a certain truth. Philosophy, rather than unveiling this truth or maintaining a living relation with it, has become an instrument that gradually severs the individual from it. Instead of beginning from *theoria*, philosophy has, from its very inception, drifted away from it. For this reason, Koç accuses the entire 2500-year-old philosophical tradition of being devoid of *theoria* and, through what he calls his *logia* based on *theoria*, succeeds in re-establishing, at least in outline, the principles (*mebâdî*) necessary for understanding the origins of the universe, of humanity, and of philosophy itself. Although history knows philosophers who criticized their predecessors, schools, or traditions, none has offered as radical and comprehensive a critique of the entire philosophical heritage—while simultaneously constructing a coherent alternative system—as Yalçın Koç has done.

Koç maintains that the *logia* developed both by the philosophers of the Greek–Latin–Christianity and by the Wahhabi representatives of language and thought in the Islamic world lack genuine roots and foundations, because they ignore the primordial states that carry the condition of *mebâdî*, the principles of beginning. Consequently, in Koç’s view, Western philosophy—and the tradi-

tions that follow it—are devoid of *theoria*. Throughout his eighteen-volume corpus, Koç critiques this situation and attempts to ground his own philosophy within the context of linguistic architectonics. He reinterprets, through the concept of *gönül* (the heart), which is absent in Western thought, the state of transcendence that Plato once attempted but failed to articulate.

Koç contrasts the type of human being produced by Western philosophy—“a two-legged, rational, featherless animal”—with the human type embodied by what he calls the “Leaven of Anatolia” (*Anadolu Mayası*), represented by the disciples of Ahmad Yasawi who came from Turkistan. The latter, he argues, bears the authentic identity grounded in the neglected state of genesis (birth) within philosophy. The word (*kalām*) that came from Turkistan and touched the hearts of Anatolian people, he says, represents the transcendence that the Western human lacks. This *kalām* descends into the human being as its essence, making the human a subject—a person (*fert*) rather than a mass individual. (Koç, 2008a, p. 172)

A person formed by The Leaven of Anatolia can neither be understood, justified, nor defended through any intellectual reflection or political ideology belonging to the Greek–Latin–Christendom. Nor can The Leaven of Anatolia be substituted with any cultural heritage of Anatolia, for the unity it brings cannot be reduced to cultural accumulation or mosaic. (Koç, 2008a, p. 66) Unlike culture, leaven transforms what it ferments into a single whole.

Koç’s *logia* concerning *theoria*—that is, his genuine philosophy—is an attempt to reveal this missing dimension of thought and action. Yet, according to Koç, the “leaven of the heart” possessed by the Anatolian human is neither *theoria* nor *theo-logia*. Because *maya* (leaven) is the origin, the essence, and the foundation, it both encompasses and transcends what is external. (Koç, 2008a, pp. 14–15) Hence, even *theoria*, Koç asserts, cannot reach the human being characterized by The Leaven of Anatolia (Koç, 2009, p. 560). Nevertheless, he implies that a philosophy grounded in *theoria* is still necessary to make this very limitation visible.

What Koç ultimately seeks to uncover is the idea of immutable being pursued since Parmenides—the truth that, in his own words, “was sealed in the ancient time” (*kadim demde hatem olan*). He elaborates these views through what he calls “*nazarî musiki*,” invoking the concept of remembrance (*hatırlama*) that resides in the *psukhē* in the form of sound. In this respect, he may be compared to Socrates and Plato; yet by severely criticizing Plato—while scarcely mentioning Socrates—he clearly distances himself from both. The *Principles of Nazarî Musiki* is nothing other than an exposition of his *logia* concerning *theoria*. In this context, Koç distinguishes two entities: one is the formed, relational image (*suret*) that constitutes the *psukhē* (soul); the other is *nazarî musiki*,

which is non-relational. The former—imagination, mind, and consciousness—represents the state of the descendent, whereas the latter pertains to the transcendent.

The source of selfhood and self-consciousness, Koç argues, is essentially *theoria*, that is, the language of the transcendent (Yalçın, 2024, p. 150). Therefore, morality belongs to the transcendent; it cannot be sought in nature or experience. The transcendent knows itself through *nazarî musiki*, not through mind or consciousness. Consequently, through linguistic architectonics, it becomes necessary to develop a philosophy of beginning that reveals, not through reason but through the heart (*gönül*), the transcendent state of birth (*genesis*) that distinguishes the human from all other beings—a philosophy grounded in remembering, living, and contemplating the pre-natal condition.

Conclusion

The intellectual reflection on *theoria* proposed by Yalçın Koç—which he presents almost as an alternative to philosophy, or rather as a different mode of philosophizing—is essentially an invitation to begin with the primordial knowledge that arises through the contemplation of the transcendent, a state from which Western philosophy has consistently fled. He argues that truth is not to be spoken or discoursed upon but to be lived through the traces and acts that emanate from the transcendent. To those who ask, “What happens when one observes, contemplates, and acts? What comes out of it?” Koç would likely respond: “You will see, you will hear, you will live.” For this primordial state or *genesis*, by its very nature, belongs not to proof but to inner experience; it points to a beginning independent of time.

In conclusion, Koç’s philosophy—his *logia* based on *theoria* or his *theologia*—presents only the condition that emerges in the interplay between the transcendent and the descendent at the moment of beginning; it does not speak of what lies beyond. Those who attempt to speak without first undergoing this experience—namely, the philosophers of the Greek–Latin–Christendom—are, in his view, like people shooting arrows or bullets at a target they cannot see in the dark. In this sense, all those philosophers are, to him, essentially the same; only the instruments they hurl into the darkness differ.

Yalçın Koç’s critique is directed not only at the philosophers of the Greek–Latin–Christendom but at all thinkers who have been subject to Western philosophy. According to Koç, the philosophies of Western philosophers and of those thinkers in other lands who follow them—philosophies based on thought and speech—are nothing more than storytelling activities devoid of truth. Because

they have overlooked the question of knowing and living as the point of departure; therefore, their philosophies are rootless and baseless.

The foundation upon which Koç builds his own philosophy, by contrast, is the truth established on the concept of gönül (the heart), which he calls the “Leaven of Anatolia.” He refers to this truth as “the Word Sealed in Eternity” (Kadim Demde Hatem Olan Kelam) and emphasizes that it is not culture but rather the leaven or essence itself. The most distinctive feature of this leaven is that it is grounded upon the unity and brotherhood of all beings (Anadolu Mayası, 2003, p. 13).

Therefore, to seek the roots and sources of the Anatolian Turkish-Islamic civilization and spirit—which are built upon the heart—in Ancient Greece, the Hittites, the Sumerians, or the Hattians, or to rely on the narcotic charm of Indian mysticism, is in vain (Önal, 2019, p. 265).

Finally, it should be noted that Yalçın Koç’s works, characterized by long and strenuous conceptual analyses and tightly knit logical structures, are replete with chains of terms and expressions placed in quotation marks, to a degree that may exhaust readers. Nevertheless, those who persevere and patiently read him to the end will ultimately reach firm convictions and intellectually satisfying discoveries. In this respect, reading Koç and understanding his philosophy can be compared to reading Kant—though it should also be remembered that the density of Koç’s texts exceeds even that of Kant’s, making them considerably more challenging to comprehend.

Bibliography

1. Bingöl, Baran, “Yalçın Koç’un Aşkılık Anlayışı Çerçevesinde Yenidoğanlara ve Hayvanlara Dair Bilinç Çalışmalarındaki Eksiklikler: Aşkılık, Dil ve Tecrübenin Biricikliği” (*Deficiencies in Consciousness Studies on Newborns and Animals from Yalçın Koç’s Perspective of Transcendence: Transcendence, Language and the Uniqueness of Experience*) *Felsefe Arkiivi*, İstanbul University Press, İstanbul, 2023, (159-177).
2. Koç, Yalçın, *Anadolu Mayası Türk Kimliği üzerine bir inceleme*, Cedit Neşriyat, Ankara, 2008a.
3. Koç, Yalçın, *Theographia’nın Esasları*, Cedit Neşriyat, Ankara, 2009.
4. Koç, Yalçın, *Theologia’nın Esasları Felsefenin ve Teolojinin Nazariyatı Üzerine Bir İnceleme*, Cedit Neşriyat, Ankara, 2008b.
5. Önal, Mehmet, “Bilgeler Yurdu Anadolu’nun Ruh Kökleri ve Mayası”, TEFM 2019 Bildiri Tam Metinler Kitabı (*PHTP 2019 Symposium Proceedings*), 24-26 Ekim 2019, (257-265).

6. Yalçın, Şahabettin, “Ahlakın Temellerine Yeni (den) Bakış: Yalçın Koç Örneği” (*A New Look at the Foundations of Morality: The Example of Yalçın Koç*) *Mebadi*, V. 1, 2024, (36-55).
7. Yalçın, Şahabettin, “Ben Bilinci: Yalçın Koç ve Zihin Metafiziği” (*Self-Consciousness: Yalçın Koç And The Metaphysics of Mind*), *FLSF (Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi)* 2024 – Bahar, Sayı: 37, (135 – 150).
8. Yalçın, Şahabettin, “Yalçın Koç’un ‘Arkitektonik’ Dil Anlayışı” (*Yalçın Koç’s Architektonic View of Language*), *FLSF (Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi)*, Bahar, 2023, (113-132).

Mebadi

International Journal of Philosophy

Volume: 2 Special Issue: 1 Year: 2025

Special Issue on *Yalçın Koç*

Cilt: 2 Özel Sayı: 1 Yıl: 2025

Yalçın Koç Özel Sayısı

According to Yalçın Koç: *Mebâdî*—The Philosophy of the Beginning or the Beginning of Philosophy

Yalçın Koç'a Göre *Mebâdî*: Başlangıcın Felsefesi ya da Felsefenin Başlangıcı

Mehmet Önal

Prof. Dr., İnönü Üniversitesi/Fen-Edebiyat Fakültesi/Felsefe Bölümü, onal.mehmet@inonu.edu.tr,
ORCID: 0000-0003-0191-8780

Article Information

Article Type

Research Article

Date Received

18.09.2025

Date Accepted

07.10.2025

Date Published

12 October 2025

Plagiarism Checks: Yes, Turnitin.

Ethical Statement

It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited. (Mehmet Önal)

Conflicts of Interest: The author(s) has no conflict of interest to declare.

Licensed under CC BY-NC 4.0 license.

Makale Bilgisi

Makale Türü

Araştırma Makalesi

Geliş Tarihi

18.09.2025

Kabul Tarihi

07.10.2025

Yayın Tarihi

12 Ekim 2025

Benzerlik Taraması: Evet, Turnitin.

Etik Beyan

Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur. (Mehmet Önal)

Çıkar Çatışması: Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.

CC BY-NC 4.0 lisansı ile lisanslanmıştır.

Cite As | Atıf

Önal, Mehmet (2025). According to Yalçın Koç: *Mebâdî*—The Philosophy of the Beginning or the Beginning of Philosophy. *Mebadi International Journal of Philosophy*, 55 - 64.
<https://doi.org/10.5281/zenodo.17396049>

Abstract

The aim of this paper is to reveal the reasons behind philosopher Yalçın Koç's critique of the Western philosophical tradition, as articulated particularly in his seminal works *Anadolu Mayası* (The Leaven of Anatolia) and *The Foundations of Theologia*, within his corpus of eighteen books. Koç argues that although Plato, regarded as the founder of the first and most significant philosophical system of the West, discerned the transcendental dimension of the human being, he nonetheless fell into a grave error with respect to the principles of beginning (*mebâdî*) by attempting to express this transcendence through speech and thought. All of Koç's writings are directed toward a radical critique of Western philosophy, which, he maintains, has completely severed or been severed from the transcendent and thus violated the philosophy of the beginning. Another central aim of this paper is to introduce and evaluate Koç's own thought—which he calls *nazariyata dair fikriyat* ("the logia concerning theoria")—as an alternative to the philosophy of what he terms the "Greek-Latin-Christendom," and to present it specifically as a *philosophy of beginning*.

Keywords: Yalçın Koç, Theoria, Philosophy, Transcendence, Descendant.

Öz

Bu makalenin amacı, Filozof Yalçın Koç'un 18 kitaptan oluşan külliyatı içinden özellikle Anadolu Mayası ile Theologia'nın Esasları adlı temel eserlerinde ortaya koyduğu Batı felsefe mirasının eleştirisinin nedenlerini ortaya koymaktır. Koç, Batı'nın ilk ve en önemli felsefe sisteminin kurucusu sayılan Platon'un insanın aşkın (*transdantal*) boyutunu fark ettiği hâlde bunu söz ve düşünceyle ifade etmeye çalışarak başlangıç ilkeleri (*mebâdî*) açısından büyük bir yanılığa düştüğünü savunur. Koç'un tüm yazıları, aşkın olandan tamamen kopan ya da koparılan ve başlangıç felsefesini ihlal eden Batı felsefesini kökten eleştirmeye yöneliktir. Bunun yanı sıra makalenin diğer temel hedefi, Koç'un "Grek Latin Kilise diyarı" biçiminde nitelediği bu felsefeye alternatif olarak sunduğu ve "nazariyata dair fikriyat" diye ifade ettiği kendi düşüncesini özellikle bir başlangıç felsefesi olarak tanıtmak ve değerlendirmektir.

Anahtar Kelimeler: Yalçın Koç, Nazariyat, Felsefe, Aşkın, Düşkün.

1. Giriş

Yalçın Koç'un felsefesine "mebâdî (başlangıç)¹ felsefesi" dersek yanlış yapmış olmayız; çünkü o, bütün felsefesini İlk Olan'a, ilk vücuda, doğuşa (genesis) ve ilk bilgiye hasretmiştir. Bu unsurlar, bir düşünce sisteminin en temel dayanaklarını oluşturur. Yalçın Koç, kendi savunduğu görüşünü, bugün bizim "felsefe" olarak adlandırdığımız dil ve düşünce ürünü fikriyat ile değil de insanın doğuş anında "aşkın" olandan "düşkün" olana geçerken, duyarak seyrettiği hakikati temele alan nazariyat (*theoria*) üzerine inşa eder. Çünkü ona göre nazariyat fikrinin esası aşkın ve düşkün ayrımında ortaya çıkar. Bahse konu olan nazariyat, felsefe tarihinin hemen başında Platon'un sezdiği, ancak sadece dil ve düşünce aracılığıyla anlatmaya kalkıştığı için bütün yönleriyle ortaya çıkaramadığı hakikat arayışının başlangıç ilkeleridir. Halbuki Koç'a göre dil, esasen hafıza ile muhayyilenin taklididir. Yani dil, muhafaza altında tutulanı ve zamana tabi olmayanı, zamansal düzenlemeye tabi kılar (Koç, 2008a, 138). İşte Batı felsefesinin mahrum olduğu şey, dilin bu dayanağını es geçmesi; yani muhafaza altında tutulanı göz ardı etmesi ve dolayısıyla dil arkhitektoniğinin bulunmayışıdır.

Yalçın Koç'a göre, Platon'un öğrencisi Aristoteles tarafından hocasının konu ettiği bu hakikat arayışı tamamen göz ardı edilmiş; ondan sonra felsefe, aşkın olanla bağını tamamen kopararak adeta dil ve düşünce sınırına çekilmiştir. Hâlbuki nazariyat, dil üzerinden yapılamaz; bu esasta yalnızca fikriyat, yani logia tesis edilir (Koç, 2008b., s. 205). Koç'a göre bu haliyle devam edip günümüze kadar gelen felsefe, nazariyatsız bir şekilde sadece kavram analizi ve spekülasyon yapmaktan öteye geçememiştir. Çünkü nazariyat "aşkın"a, fikriyat ise "düşkün"e mahsustur. Bu yüzden Koç, iki dil ve bir kurumdan ibaret olan Batı'yı "Grek-Latin-Kilise diyarı" olarak adlandırır ve ona mahsus düşünce/düşünme geleneğinin, yani felsefenin, başlamadan biten bir hikâye olduğunu; o günden bu yana felsefe adına üretilen tüm ürünlerin aslında hikâyetten (hikâyeler) başka bir şey olmadığını belirtir. Ayrıca, Hint ve Çin diyarındaki felsefenin de özsel açıdan olmasa bile Batı'ya benzer özellikler taşıdığını vurgular (Koç, 2008a, s. 7). Ancak onun Batı'ya yönelttiği bu eleştiri, hamaset kokan bir düşünce ya da reddiye değildir. Onun asıl yapmak istediği şey, "dil arkhitektoniği" adını verdiği insan doğasının ve özünün sahip olduğu *theoria* etkinliğinin ihmâlinden doğan Batı felsefesinin arızalarını öne çıkarmaktır. Koç, bu eleştirisini tıkHz bir mantık ve kavram örgüsüne dayanan, çıkarımlar silsilesi şeklinde; ilişkileri yok ederek ilerleyen bir rasyonellik içinde sunar.

¹*Mebadi* terimi en geniş anlamıyla ilkeleri ifade eder. Mantık, epistemoloji ve metafizik alanlarında, aklın 'a priori' ilkelerini, bilgi ve bilimin temellerini ve varoluşun nedenlerini ortaya koyar.

Felsefe tarihlerinde sıkça dile getirilen “felsefeye karşı olmak da bir tür felsefe yapmaktır” yargısının en iyi temsil edildiği düşünce Yalçın Koç’a aittir. Bu nedenle, onun bu tutumuna rağmen kendisini bir filozof olarak takdim etmem bir çelişki gibi görünse de, yaptığı şey bugün bizim anladığımız anlamdaki felsefeyi aşan bir felsefe olduğu için, ona filozof dememizin bir mahzuru yoktur. Bu yönüyle Koç, dikkatli olmak kaydıyla, Nietzsche ile karşılaştırılabilir. Çünkü o, Platon, Aristoteles ve Kant gibi Grek-Latin-Kilise diyarının hatırı sayılır filozoflarını eleştirmekle kalmamış; onların nerelerde ve nasıl yanıldıklarını tek tek, sabırla göstermiş; bununla da yetinmeyerek aslında ne yapmaları gerektiği hâlde yapmadıklarını da özenle ortaya koymuştur. Mesela Koç’a göre doğuş (genesis) zamana mekândır yani zaman onunla başlar. Hâlbuki Koç’un Theologos Rationalis sıfatı yükleyerek andığı Kant, bunun tam aksini savunarak, zamanı içlik, mekânı ise dışlık kategorisi saymakla sisteminde tamir kabul etmez bir arıza açmıştır. (Theologianın esasları, s.74) Bu bakımdan Koç belki Marx ile de karşılaştırılabilir; zira Marx, Nietzsche gibi, sadece önüne gelen düşünce ve değer yapılarını yıkmakla kalmayıp aynı zamanda kendi alternatif sistemini de ortaya koymuştur. Ancak yanlış anlaşılmasın: Burada Yalçın Koç’u bu iki Batılı filozofla düşünce içerikleri açısından değil, felsefe yapma tarzları açısından kıyaslıyorum.

Yalçın Koç, Eflatun’un başta mağara metaforu olmak üzere diğer tüm metaforlarla ayrıntılı bir biçimde anlatmaya çalıştığı ve İdealar Âlemi adını verdiği dünyadan, içinde yaşadığımız bu Gölge Dünya’ya düşüşü ve bu âlemden kurtuluş için önerdiği hayat felsefesini eleştirerek bunun sözde kurtuluş olduğunu, daha doğru bir ifadeyle söylersek, söz ve düşünce düzeyinde bir kurtuluş (Yalçın, 2024,46) olduğunu ortaya koyan bir felsefe kurmuştur. Çünkü doğuş tasavvuru kimliğin zeminidir. Aslında Koç’un Grek-Latin-Kilise diyarına mahsus felsefeye yaptığı eleştirinin kökünde insanın asıl hakikati olan aşkınlık durumunu ihlal ederek onun adeta iki ayaklı, düşünen (rasyonel) tüysüz bir canlı olarak kabul edilmesi ve her türlü bilimsel ve felsefi çalışmanın bu kabul üzerine kurulmuş olması yatar. Buna karşılık Koç, nazariyata dair fikriyat açısından yepyeni bir felsefe önermekle ihmal edilen doğuş (genesis) durumunu öne çıkaran Anadolu Mayası’nı tanıtmaktadır. Koç’un bütün yazıları aşkın olandan tamamen kopan/koparılan ve başlangıç felsefesini ihlal eden Batı felsefesini tümünden eleştiriye tabi tutmaktı. Çünkü onun kendi tabiriyle söylersek, felsefedeki bu bozukluk tamirat ve tadilatla çözülmeyecek kadar büyük bir arıza olduğu için onun ortaya çıkış noktasına geri dönüp tekrar nazariyat (theoria)’a dayanan bir fikriyat ile felsefeye başlamak ya da başlangıcın felsefesini yapmak gerekmektedir. Koç, sadece bunu söylemekle kalmaz işe nereden başlanması gerektiğini de net bir şekilde ayrıntılı olarak eserlerinde ortaya koyar. Bu konudaki görüşlerini “nazariyat” kavramını merkeze alarak yapar.

2. Nazariyat

Koç, nazariyatı fikriyattan bağımsız olarak, dünyaya henüz gelen bir bebeğin sahnesi üzerinden anlatır. Bu anlamda nazariyatı (theoria), doğuştan hemen önce manzara seyri yoluyla gerçekleşen bir faaliyeti, dil ve düşünce imkânları dâhilinde açıklar. Öyle ki bir bebek, kendisine okuyarak ve kendisine yazarak dünyaya gelir. (Koç, 2008b, s. 76) Burada bahse konu olan nazariyat, psukenin (ruhun) seyretme icraatıdır. Öyleyse theo-logia, seyredene dair fikriyattır diyebiliriz. İşte bu nazariyata dayanan fikriyat, Koç'a göre, dil ve düşüncenin imkânları dâhilinde felsefe ve teolojinin çerçevesini oluşturur. Ancak nazariyat, Batı felsefesinde olduğu gibi yalnızca logiaya dayanan düşünsel bir yapı olan "kuram" kelimesiyle karşılanamaz. Koç'un "Grek-Latin Kilise diyarı" adını verdiği; Grekçe, Latince ve bunlara dayanan diğer Batılı dillerde düşünen, konuşan ve yazanlara mahsus yol ve yöntemler ile bu yolların ürünleri, bizzat kilise esasına zarflandığı için, yalnızca bir kültürden ibarettir. Ona göre bu kültürün ne bir theoria'sı ne de bir mayası (özü) vardır.

Koç'un "nefs" karşılığında kullandığı ruhun (*psukhe*) bu dünyaya doğmadan önceki hâlini "aşkın", doğduktan sonraki hâlini ise "düşkün" kavramıyla ifade ettiğini görüyoruz. Dolayısıyla, öncelikle Koç'un "aşkın" ve "aşkınlık" kavramlarından ne anladığına bakmak gerekir. Koç, aşkını (*transcendent*), dünyaya henüz gelen bebeğin yetişkin bir birey olma sürecinde yavaş yavaş düşküne (*descendent*) dönüştüğünü dile getirir. Yani ona göre ruh (*psukhe*), aşkın olarak dünyaya gelişini müteakiben belirli safhalardan geçerek yavaş yavaş düşer ve daralır. Bu düşme ve daralma, dil öğrenme sürecinde bilişsel yetilerin sınırlanmasıyla ilişkilidir. Bingöl'e göre, Koç'un sunduğu aşkınlık tasavvuru, yetişkin birey olarak "düşkün"ü değil; dünyaya henüz gelen bebek olarak "aşkın"ı merkeze alması sebebiyle pek çok alanda ufuk açıcı bir yaklaşım olmuştur (Bingöl, 2023, s. 162, 175).

Batı felsefesinin, düşküne ait dil ve düşünceyle ifade edilen fikriyatını — yani felsefeyi — nazariyattan kopuk olarak savunduğunu; başka bir deyişle, felsefeyi nazariyata dayalı bir fikriyattan beslenmeden ortaya koyduğunu söyleyen Koç, bu nedenle Batılı düşünürleri, hiçbir bilgi sahibi olmadıkları şeyler üzerine konuşan kimselere benzetir. O, Kant gibi bazı büyük filozofların ve Freud gibi psikologların aslında Batı felsefesinde öne çıkan bu arızayı fark ettiklerini; ancak bu yöndeki eleştirilerini ve tamir etme girişimlerini, Grek-Latin-Kilise diyarı düşünürlerinden devşirdikleri söz ve düşüncelerle gerçekleştirmeye çalıştıkları için başarılı olamadıklarını delilleriyle ortaya koymuştur. Koç'a göre bu sebeple, onlar için özüne vakıf olamadıkları için getirdikleri çözümler de geçici kalmıştır.

Yalçın Koç'a göre, sadece dil ve düşüncenin ürünü olan felsefenin, doğuştan önce yaşanan aşkın hali temele alan başlangıç ilkelerini (*mebadî*) göz ardı etmesi yüzünden temelsiz ve anlamsızdır. Burada eksik olan *pusukede* yaşanan faaliyeti ortaya koyacak olan arkhitektonik dildir. Bu yüzden Koç'un nazariyata dair fikriyatı, ruhta aşkın olarak seyredilen halin öne çıkarılması ile mümkün olan hakikatin üzerine kurulmuştur. Daha anlaşılır bir şekilde ifade etmek gerekirse, dünyaya doğan bir bebek aşkın olandan düşkün olana geçerken yaşadığı, seyrettiği, işittiği bir hakikat vardır. Felsefe işte bu hakikati öne çıkarmak, ruhta canlı olarak varlığı hissedilen bu hal ile ilişki kurmak yerine ferdi bu hakikatten gitgide koparmanın bir aracı durumuna düşmüştür. Nazariyat ile işe başlaması gereken felsefe aksine ilk doğduğu andan itibaren hep nazariyat denen *theoriadan* uzaklaşmaya devam etmiştir. Bu yüzden, Yalçın Koç, 2500 yıllık felsefe geleneğini bir bütün olarak nazariyatsızlıkla suçlamış ve nazariyata dayanan fikriyat adını verdiği kendi felsefesiyle en azından, evrenin, insanın ve felsefenin başlangıçları için gerekli olan ilkeleri (*mabadi*) ana hatlarıyla yeniden kurmayı başarmıştır. Felsefe tarihinde, kendisinden önceki felsefeleri, ekolleri ve filozofları eleştiren filozoflar olmuşsa da onun gibi felsefe mütebatının tümüne yönelik bir eleştiri yapan ve üstüne üstlük kendi alternatif sistemini tutarlı bir şekilde sunan başka bir filozof mevcut değildir.

Yalçın Koç, hem Grek Latin Kilise diyarı felsefecilerinin hem de İslam diyarındaki dil ve düşünce temsilcisi Vahhabilerin ortaya koyduğu fikriyatın bir kökü ve temelini olmadığını çünkü bunların *mebadi* durumunu yani başlangıç ilkelerini taşıyan başlangıç hallerini göz ardı ettiklerini savunur. Bu sebepten, Koç'a göre, Batı felsefesi ve onu takip eden diğer felsefeler nazariyattan yani teoriadan yoksundur. Aslında Yalçın Koç, 18 kitaptan oluşan külliyyatında bu durumu eleştirmekte ve dil arkhitektoniği bağlamında kendi felsefesini temellendirmeye çalışmaktadır. O, Platon'un giriştiği ama yarım bıraktığı ya da sunmakta başarısız olduğu aşkınlık durumunu, Batı düşüncesinde bulunmayan "gönül" kavramı üzerinden, dil ve düşüncenin elverdiği imkânlar dâhilinde tekrar ele alarak açıklamıştır.

Yalçın Koç, Batı felsefesinin oluşturduğu, iki ayaklı, düşünen (rasyonel) tüysüz bir canlı olarak tanımlanan insan tipi ile "Anadolu Mayası" adını verdiği, Ahmet Yesevi'nin Türkistan'dan gelen talebelerinin temsil ettiği insan tipini karşılaştırır. Bu ikinci insan felsefede ihmal edilen doğuş (*genesis*) durumunun oluşturduğu asıl kimliği taşımaktadır, der. Yani, Türkistan'dan gelen kelimeler aracılığıyla Anadolu insanının gönlüne çalınan bu maya Batı insanının mahrum olduğu aşkınlığı temsil eder. Bahse konu olan kelimeler insana öz olmak üzere iner ve o insanı özne yapar, fert haline getirir; onu yığınsal birey olmaktan kurtarır. (Koç, 2008a, s.172) Anadolu mayasına sahip ferdi birey Grek-Latin-Kilise diya-

rına mahsus hiçbir fikriyat ve hiçbir siyasi ideoloji ile ne anlaşılabilir ne temellendirilebilir ne de savunulabilir. Anadolu Mayası kültür esaslı Anadolu müktesebatı ile de ikame edilemez. Bu mayanın sağladığı birlik herhangi bir yolla kültürel müktesebata ve kültürel mozaiğe indirgenemez. (Koç, 2008a, s.66) Çünkü maya kültürden farklı olarak mayaladıklarını tek bir şeye dönüştürür.

Koç'un nazariyata dair fikriyat yani gerçek felsefe işte bu eksikliği gideren düşünce ve eylemi ortaya çıkarma çabasıdır. Ancak Koç'a göre Anadolu insanının gönül mayası ne teoriadır ne de theo-logia. "Maya", asıl, öz ve esas olduğu için dışsal olanı hem örterek kuşatır hem de aşar. (Koç, 2008a, 14,15) Bu yüzden Koç'a göre nazariyat (*theoria*) ile dahi Anadolu mayasına mahsus insana temas edilemez. (Koç, 2009, s.560) Yine de Yalçın Koç bu durumun böyle olduğunu ortaya koymak için nazariyata dayanan felsefeye ihtiyaç duyulduğunu ima eder.

Yalçın Koç'un yapmaya çalıştığı şey, felsefe tarihinde Parmenides'ten beri aranan değişmez varlık fikrine yani kendi ifadesiyle "kadim demde hatem olan" hakikati ortaya koymaya çalışmaktır. Bütün bu görüşlerini "nazari musiki" adını verdiği ve ses suretinde *pusukede* yer eden "hatırlama" kavramını yardıma çağırarak yapar. Bu yönüyle Sokrates ve Platon gibi değerlendirilebilir ancak Sokrates'ten pek bahsetmese de Platon'u ciddi anlamda eleştirmekle onlardan ayrıldığını gösterir. "Nazari Musiki'nin Esaslar" onun nazariyata dair fikriyatının açılımından başka bir şey değildir. Ona göre, bu anlamda aşkına ait nispetli suretlerden biri müteşekkil *pusuke* (ruh) diğeri ise gayri nisbetli olan *nazari musiki* olmak üzere iki ayrı şey doğmuştur. Çünkü müteşekkil olan suret, hayal, zihin ve şuurdan oluşur ki bu grupta olan suretler aşkının halini değil düşkünün halini temsil ederler.

Burada ortaya çıkan benlik ve ben bilincinin kaynağı, esas itibariyle nazariyattır, yani aşkının dilidir. (Yalçın, 2024, 150). Bu yüzden ahlak aşkına aittir; onu doğada ve tecrübede aramanın bir anlamı yoktur. Öyleyse aşkın olan kendini nazari musiki ile bilir, zihin ve şuur ile değil. Bu durumda dil arkhiteknoniki aracılığıyla insanı diğer varlıklardan ayıran *doğuş* (*genesis*) durumundaki aşkınlık halini rasyonel olanla değil gönülle ortaya koymak, daha doğru tabirle söylersek, doğuş öncesini hatırlamak, yaşamak, seyretmekten doğan bir başlangıç felsefesi geliştirmek gerekmektedir.

Sonuç

Yalçın Koç'un önerdiği ve adeta felsefeye alternatif olarak sunduğu ya da başka bir felsefe yapma tarzı olarak tanımladığı nazariyata dair fikriyatı, özellikle Batı felsefesinin kaçtığı/kaçındığı bu aşkınlık halini seyretmeyle başlayan başlangıç bilgisiyle işe koyulmaya davettir. O, hakikatin söz veya söylem ile değil

aşkın olandan gelen iz ve eylem ile seyrederek yaşanması gerektiğini savunur. İzleyip, seyredip, eyleyince ne olacak? Buradan ne çıkar? diye soranlara, Yalçın Koç muhtemelen “göreceksiniz, duyacaksınız, yaşayacaksınız” diyecektir. Çünkü bu başlangıç hali ya da doğuş (*genesis*), doğası gereği, ispatın değil içsel tecrübenin konusudur. Bu yüzden o zamandan bağımsız bir başlangıca işaret eder. Sonuç olarak, Koç’un felsefesi/nazariyata dair fikriyatı ya da *theologia*’sı, size sadece bu başlangıç anında aşkın ve düşkün bağlamında ortaya çıkan durumu sunar; ancak daha ötesi hakkında konuşmaz. Bunu yapmadan konuşanların, söyleyip yazanların yani Grek-Latin-Kilise diyarına mensup filozofların karanlıkta göremedikleri bir hedefe taş atan, ok fırlatan ya da silah sıkkan insanların durumuna benzediğini ima eder. Bu anlamda Grek-Latin-Kilise diyarı filozoflarının aslında onun gözünde birbirinden pek farkı yoktur; sadece karanlıktaki hedefe taarruz için fırlattıkları şeyler farklıdır, bu kadar.

Yalçın Koç’un eleştirisi sadece Grek- Latin- Kilise diyarı filozoflarına değil Batı felsefesine tabi olan tüm düşünürlere yöneliktir. Koç’a göre, Batılı filozof ve diğer diyarlarda onların takipçisi olan düşünürlerin yapmaya çalıştıkları düşünce ve söze dayanan felsefeleri, bir hakikati olmayan hikâye anlatma faaliyetinden başka bir şey değildir. Çünkü onlar başlangıç noktasını bilme ve yaşama konusunu es geçmişlerdir; bu yüzden felsefeleri köksüz ve temelsizdir. Koç’un kendi felsefesini üzerine inşa ettiği temel ise “Anadolu Mayası” adını verdiği “gönül” kavramı üzerine kurulmuş hakikattir. O, bu hakikati “Kadim Demde Hatem Olan Kelam” olarak adlandırır ve onun kültür değil maya ya da öz olduğunu özellikle vurgular. Bu mayanın en tipik özelliği ise cümle varlığın birliği ve kardeşliği üzerine kurulmuş olmasıdır. (Anadolu Mayası, 2003, 13). Öyleyse gönül üzerine kurulan Anadolu Türk İslam medeniyeti ve ruhuna Antik Yunan’dan, Hitit’ten, Sümer’den veya Etilerden kök ve kaynak aramak ya da Hint mistisizminin uyuşturucu afsunundan medet ummak beyhudedir. (Önal, 2019, 265).

Son olarak, şu hususu da söylemeden geçmemek gerekir: Yalçın Koç’un eserlerinde uzun ve yorucu kavram analizleri ve sıkı mantık örgüsüyle sunduğu tırnak (“...”) içine alınmış terim ve kavramlar silsilesi, okuyucuları bıktırarak derecede yoğunudur. Böyle olsa dahi, filozof Yalçın Koç sabredip sonuna kadar tahammülle okumasını sürdürenleri eninde sonunda sağlam bir kabule ve tatmin edici rasyonel keşiflere ulaştıracak güçtedir. Bu yüzden onu okumak ve felsefesini anlamak bir yönüyle Kant okumaya benzetilebilir; ancak Yalçın Koç’un metinlerinin tıkHzlık yönüyle Kant’ın yazılarından bir göbek daha ileride olduğunu, yani daha zor anlaşıldığını hatırlatmakta fayda mülâhaza ediyorum.

KAYNAKÇA

1. Bingöl, Baran, “Yalçın Koç’un Aşkınlık Anlayışı Çerçevesinde Yenidoğanlara ve Hayvanlara Dair Bilinç Çalışmalarındaki Eksiklikler: Aşkınlık, Dil

- ve Tecrübenin Biricikliği” (*Deficiencies in Consciousness Studies on Newborns and Animals from Yalçın Koç’s Perspective of Transcendence: Transcendence, Language and the Uniqueness of Experience*) *Felsefe Ar-kivi*, İstanbul University Press, İstanbul, 2023, (159-177).
2. Koç, Yalçın, *Anadolu Mayası Türk Kimliği üzerine bir inceleme*, Cedit Neş-riyat, Ankara, 2008a.
  3. Koç, Yalçın, *Theographia’nun Esasları*, Cedit Neşriyat, Ankara, 2009.
  4. Koç, Yalçın, *Theologia’nun Esasları Felsefenin ve Teolojinin Nazariyatı Üze-rine Bir İnceleme*, Cedit Neşriyat, Ankara, 2008b.
  5. Önal, Mehmet, “Bilgeler Yurdu Anadolu’nun Ruh Kökleri ve Mayası”, TEFM 2019 Bildiri Tam Metinler Kitabı (*PHTP 2019 Symposium Procee-dings*), 24-26 Ekim 2019, (257-265).
  6. Yalçın, Şahabettin, “Ahlakın Temellerine Yeni (den) Bakış: Yalçın Koç Ör-neği” (*A New Look at the Foundations of Morality: The Example of Yalçın Koç*) *Mebadi*, V. 1, 2024, (36-55).
  7. Yalçın, Şahabettin, “Ben Bilinci: Yalçın Koç ve Zihin Metafiziği” (*Self-Consciousness: Yalçın Koç And The Metaphysics of Mind*), *FLSF (Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi)* 2024 – Bahar, Sayı: 37, (135 – 150).
  8. Yalçın, Şahabettin, “Yalçın Koç’un ‘Arkitektonik’ Dil Anlayışı” (*Yalçın Koç’s Arkitektonic View of Language*), *FLSF (Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi)*, Bahar, 2023, (113-132).